

bito ab eo, qui juxta assidebat, dejectum. Hunc finem habuit Marcus, secundus filiorum Matthæi, qui dum pro patris salute, & regni incolumitate pugnavit, semper victor adversus domesticos & externos hostes evasit. Verùm ubi defuncto patre, ut ferè sunt eorum animi, qui hæredes regni & participes fortis paternæ esse volunt, dum in fratres conjurat, adversante conatibus fortuna, cum nihil eorum, quæ animo conceperat, efficere posset, miserabiliter occubuit. Cæterum Actius gaudium dissimulans, sive ut eam injuriam leniret, si quam ex cæde patris contraxisset, illum magnificè funerari voluit. Bononensem autem juvenem, qui ab Etruscis illum comitatus fuerat, magnificè donatum à se dimisit, ea omnia præbens, quæ ad iter & salutem juvenis necessaria existimavit. Per idem tempus Canis Scaliger post longam obsidionem Tarvisum in deditionem compulsi: mox urbem velut triumphans ingressus, siti urgente, quum è fonte nimiam potasset aquam, profluvio ventris, qui nullo modo cohiberi potuit, & superveniente febre acerrima, post tertium diem decessit. . . . mortem. . . . repentinam illi prædixerant ab aqua, dum Tarvisum obsideret, astrorum periti, quibus mathematicis, dum scientiæ non obtemperat, fatali eventu fidem prædictionis affirmavit. Cadaver Veronam delatum magnificè atque honorificè pro dignitate regni, & urbis copiâ tumulatum est: Veronenses Albertum & Mastinum fratres Dominos consalutant, & in regno constituunt. Per idem ferè tempus Johannes Boëmorum Rex Tridentum venit. Erat Carinthiæ Duci filia, unica regni futura hæres; stirps virilis illi nulla erat: puellam Johannes filio adhuc impuberi ut desponderetur effecit. Fatigabat ea tempestate Mastinus Scaliger Brixianos; oppida, castella, & vicos ad septuaginta in potestatem redegerat; urbem ipsam admotis castris oppugnabat. Jam deditionem facturi erant Brixiani. Ad Johannem Regem, qui propinquus erat Italiæ, legatos mittunt, auxilium adversus imminentem tyrannum orantes; eaque promisit ea lege Rex, si in fidem & potestatem suam urbem, & cætera, quæ in ea erant, dederent. Conditiones accepere Brixiani, atque continuo se Regi deditos prostentur, interposito sacramento, ut numquam ipsi Regi, filio, atque nepotibus rebelles fierent; sed perpetuò in illorum potestate mansuri. Tunc Rex per nuncios Mastino mandat, ut obsidionem solveret, & eam relinqueret urbem, quæ sui juris esset. Mastinus edicto paruit; nam imparem se videbat Regi appropinquanti. Abeunte Mastino, Johannes Brixiam intravit, ibique sedem regiam aliquantisper habuit; redintegrandæ urbi in primis intendens, exules in patriam reduxit, dissentientes atque certantes inter se cives concordare effecit: Pacem justis omnibus & æquus dedit. Quæ res non solum ei Brixianos, sed maximum amorem sociorum conciliavit. Nam vicinæ urbes clementiam & justitiam ejus admiratæ, tum etiam quia jam in Italia potens erat, in illius ditionem & fidem se permisere. Ita sine armis Brixiam, Bergomum, Cremonam, Papiam, Mutinam & Parmam, ac Lucam obtinuit. In ditionem illius Gibellinæ factionis Principes, Henrici patris memores, prompti, & læti devenere. Tunc Actius Vicecomes Brixiam ad Johannem profectus est, munera ingentia secum

ferens, eique dominium Civitatis tradidit, commemorans beneficia, quæ Henrico patri gens Vicecomitum deberet, à quo in patriam & regnum domo profugi & errabundi reducti fuissent. Assentiente Populo, Actio, atque Johanne, Mediolani dominus, consensu civium, creatus est. Cæterum titulo tenus contentus ipsum Actium procuratorem, sive Vicarium, constituit. Cæteras verò urbes, quas fama, tum factione patris receperat, Ludovico Sabaudie Comiti regendas & procurandas regio nomine permisit, appellatusque fuit regius Vicarius generalis. Egrè tulisse Johannem Pontificem ferunt, quod Rex externus id gratiæ atque potentiæ tam brevi tempore in Longobardis adeptus foret. Jam Sabaudie Comes ex procuratore vires & auctoritatem maximam, apud Populos comparaverat. Catharinam itaque filiam virginem regis venustatis, & inclytæ pudicitie forma atque etiam virtute amorbis & artibus regis inter cæteras sui temporis mulieres præstare ferebatur, Actio Vicecomiti uxorem tradidit. Nuptiæ magnifico apparatu, & magna impensa celebratæ sunt. Convivia regio profusa luxu, & regia magnificentia exhibita, atque, ut traditur, epulis & largitionibus erogata avitæ magnificentiæ non cessare, quom Beatrix mater Mediolanum ducta fuit. Venere vicinarum urbium Proceres cum donis, legati item è Venetia, & Genova, accessere, munera secum ferentes, vestes preciosas, gemmas, & margaritas, novæ Reginæ ea omnia donantes. Estensis quoque Domini legati cum ingentibus muneribus pervenerunt. Hi arctissima propinquitate Actium contingebant. Nam, ut alio loco docuimus, Beatrix Actium Ferrariæ apud fratrem genuerat. His nuptiis, & opinione atque amicitia Regis jam Vicecomites satis opes firmaverant. Ad stabilendum regnum conciliandaque Civitatem, illud unum deerat, ut à Pontifice perpetuò interdita relaxarentur. Temporaria erat venia, & quæ gratiâ criminum rescindi de facile poterat. Ergo ut omnis noxæ veniam sub abolitione anteaactorum, si quid adversus Summum Sacerdotem commississet, impetraret, legatus ad pacem in Gallias profectus est Vercellinus Vicecomes cum honesto comitatu. Hunc Pontifex benigne, & cum honore magno excepit. Prudens erat Vercellinus & facundus; ita sua oratione, adhuc subiratum Pontificem lenivit, quidquid petitè facillè impetravit. Nam Pontifex Actio ignovit quòd dominium Mediolani à Ludovico Bavaro, ceu legitime imperante accepisset, quem Pontifex palam per edicta rebellem à jure, & nomine Imperatorio submovisset; nec solum veniam Principi & Populo obtinuit; sed ut omnes impietatis, & rebellionis absolventur, quos Pontifex execratus detestatusque fuerat, & ut omnes cognoscerent plenè redditum à Pontifice cum Populo in gratiam esse, literas patentes, quæ per urbes recitarentur, scribi voluit. Illud etiam haud gravatim Pontifex concessit, ut Johannes Actii patruus, qui Ordinarii (*) titulum Mediolani in Templo Pontificali habebat, Novariæ Episcopus designaretur. Abeuntem Vercellinum muneribus & ornamentis egregiis Pontifex prosequutus est. Per hæc tempora Johannes Pontifex falsæ quorundam opinioni adhærens in graves errores incidit, adversus quos univèrsa Prædicatorum Fraternitas

(*) Hoc appellantur nomine Canonici Metropolitanæ.